

**Міністерство освіти і науки України
Науково-методичний центр «Агроосвіта»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ»**

**18 травня 2016 р.
м. Київ**

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова: Сіренко Н.М. – д.е.н, професор.

Заступник голови: Шишкіна М.П. – к.ф.н., с.н.с.

Вчений секретар: Кузьмінська О.Г. – к.п.н., доцент.

Члени: к.п.н., доц. Ануфрієва О.Л., к.п.н., доц. Горяна Л.Г., к.е.н., проф. Жмайлов В.М., к.п.н., проф. Іщенко Т.Д., к.с.-г.н. Кіщак Т.С., к.п.н. Кошіль В.І., к.п.н. Ляхоцька Л.Л., к.п.н. Мельник В.К., к.вет.н. Овчарук В.М., к.вет.н. Овчарук Н.П., д.п.н., доц., проф. Сидоренко В.В., к.п.н., доц. Скрипник М.І., к.п.н., доц. Снісаренко О.С., к.п.н. Хоменко М.П., к.п.н., доц. Спіцина А.Є., к. філол. н., доц. Шевлякова-Борзенко І.Л.

Адреса оргкомітету: Науково-методичний центр «Агроосвіта», 03151, м. Київ, вул. Смілянська, 11, телефон: (044) 242-35-68, факс: (044) 242-35-68, osvitatk@ukr.net

НАПРЯМКИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

- Стан інформаційно-ресурсного забезпечення освітнього процесу.
- Побудова електронного освітнього простору.
- Стратегія розвитку бібліотечної справи в Україні.
- Методологічні засади формування і розвитку хмаро орієнтованого середовища вищого навчального закладу.
- Побудова електронного освітнього середовища університету.
- Проблеми створення та використання електронних ресурсів у Білорусі, Польщі, Франції.
- Методика і технологія створення мультимедійних комплексів.
- Організація роботи бібліотек у навчальних закладах.
- Вдосконалення системи оцінювання якості освіти в інтерактивному освітньому середовищі.

силення творчої компоненти у навчанні. При цьому необхідно поширювати досвід вивчення і використання методів, заснованих на елементах теорії розв'язку винахідницьких задач, для різних спеціальностей (зокрема, «мозковий штурм», морфологічний аналіз, метод побудови «ланцюга протиріч», метод «оператора РЧВ – розмір, час, вартість» та ін.).

З метою формування інноваційного мислення фахівців аграрного сектору економіки важливо створити культуру безперервної освіти у менеджерів-інноваторів та здобувачів вищої освіти (майбутніх фахівців), адже вимоги суспільства знань актуалізують положення концепції безперервної освіти, теоретичні пріоритети якої регламентовані в Меморандумі Європейської Комісії (2000 р.).

Крім того, з метою актуалізації розробок, які відповідатимуть нагальним потребам суспільства знань, вважаємо за доцільне організувати за прикладом німецької Конференції ректорів ВНЗ (Hochschulrektorenkonferenz), громадську організацію як добровільне об'єднання аграрних ВНЗ України.

Отже, дослідивши необхідність модернізації освітнього простору, встановлено, що найбільш ефективними заходами є освітні інновації.

УДК 378 : 001.891.5

Полякова Г.А.,

к. п. н.,

Україна, м. Харків

ІНФОРМАЦІНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Особливості інформаційного суспільства, становлення економіки знань, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій обумовлюють зростання значення інформації в управлінських процесах. Інформаційне забезпечення стає невід'ємною складовою управління соціально-економічними та соціально-педагогічними системами.

Розвиток вищих навчальних закладів має відповідати стратегічним напрямам руху національної системи освіти, затребуваній якості підготовки фахівців на ринку праці, освітнім потребам громадян. Для управління розвитком вищого навчального закладу необхідно мати інформаційне забезпечення для скеровування його функцій, прийняття стратегічних та поточних управлінських рішень.

Інформаційне забезпечення систем управління – це поєднання всієї інформації, що використовується, специфічних засобів і методів її обробки, а також діяльності фахівців з ефективного використання даних, відомостей, знань в організації управління конкретною управлінською

системою.

Завданнями інформаційного забезпечення розвитку вищого навчального закладу є: створення інформаційної основи для оптимізації досягнення цілей розвитку його підсистем на всіх рівнях структури управління, аналізу та висвітлення результатів, доведення цих результатів до учасників освітнього процесу та стейкхолдерів вищої професійної освіти, упорядкування інформаційних потоків, забезпечення ресурсів та джерел інформації. Складовими інформаційного забезпечення є: інформація, її джерела, процеси, інструменти, організаційна підтримка, інфраструктура.

Якісна, достовірна, оперативна інформація складає основу інформаційного забезпечення управління розвитком вищого навчального закладу. Інформація – це документовані або публічно оголошені повідомлення, відомості про події та явища, що відбувалися (відбуваються) у суспільстві, державі та дозвіллі, які люди сприймають безпосередньо та/або за допомогою спеціальних пристроїв, зокрема через мережу зв'язку і мовлення, пресу. За змістом інформаційне забезпечення сприятиме управлінню розвитком таких підсистем, як міжнародна, наукова (науково-дослідна, науково-винахідницька), інноваційна, освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова підготовка здобувачів вищої освіти та наукових ступенів, ресурсне забезпечення (кадрове, контингенту студентів, матеріально-технічне, фінансове).

Зовнішніми джерелами необхідної управлінської інформації є: органи державної влади та місцевого самоврядування, що надають офіційні документи; зарубіжні та вітчизняні партнери з реалізації освітніх та наукових проєктів, представники сфери бізнесу та виробництва, за галузями яких здійснюється професійна підготовка; наукові установи, представники громадськості як замовники і користувачі результатів діяльності ВНЗ; інтернет-ресурси, які дозволяють отримати затребувану інформацію за допомогою пошукових систем, електронних баз даних та архівів; засоби масової інформації, що висвітлюють актуальні події, проблеми, результати діяльності навчальних закладів тощо. Важливим джерелом інформації про якість результатів діяльності та розвитку вищих навчальних закладів, їхню конкурентоздатність, позиціонування у світовому та національному освітньому просторі є матеріали міжнародних та національних рейтингів. Аналіз та самооцінка результатів рейтингового оцінювання дозволяють побачити вектори розвитку вищої освіти, конкурентні переваги найкращих ВНЗ, скеровувати управлінську діяльність щодо подальших кроків досягнення цілей розвитку.

Джерелами внутрішньої управлінської інформації є: нормативні документи, що регулюють функціонування та розвиток вищого навчального закладу; планова та звітна документація, що відображає стратегічні на-

прямами, пріоритети розвитку, поточні завдання та результати їхнього досягнення; аналітичні довідки про якість процесів і результатів за основними напрямками діяльності; усні та письмові доповіді, формальні та неформальні повідомлення учасників освітнього процесу; внутрішні бази даних та архіви; внутрішньомережеві комунікації, що забезпечують виконання основних функцій керівників та підлеглих тощо.

Спираючись на словникові джерела та наукові публікації, слід визначити, що основними процесами інформаційного забезпечення управління розвитком вищого навчального закладу є отримання, обробка, збереження, використання інформації, яка відображає і забезпечує реалізацію стратегічних та поточних цілей і завдань функціонування та розвитку ВНЗ, її передача апарату управління для прийняття рішень, розповсюдження для учасників управлінського та освітнього процесів.

Для організаційної підтримки інформаційного забезпечення управління розвитком вищого навчального закладу за ланками керівної вертикалі, створюються цільові структурні підрозділи, які: а) відповідають за розвиток інформаційної інфраструктури, побудову мережевих комунікацій, створення електронних баз даних, матеріально-технічну та програмно-апаратну складову; б) використовують інформацію для визначення стану якості функціонування вищого навчального закладу, дослідження динаміки його розвитку, підготовки інформаційних та аналітичних матеріалів, доведення актуальної інформації до керівництва та учасників освітнього процесу.

Ефективними інструментами збору, обробки та використання інформації у системі управління розвитком вищого навчального закладу є: а) створення системи кількісних та якісних показників, на основі якої здійснюються маркетингові дослідження (вимог ринку праці, освітніх потреб громадян, затребуваності фахівців за спеціальностями підготовки тощо); просування іміджу ВНЗ (підтримка сайта ВНЗ, презентаційна діяльність); б) моніторингові процедури (якості результатів навчання, розвитку особистісно-професійних якостей студентів тощо); в) внутрішнє рейтингове оцінювання (якості діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів).

Постійний розвиток інформаційних технологій сприяє побудові інформаційної інфраструктури, створенню автоматизованих систем управління, корпоративних інформаційних систем, які містять необхідні для управління діяльністю та розвитком підсистеми ВНЗ (наприклад, підсистеми управління: вступною компанією, кадрами та контингентом студентів, навчальним процесом, фінансово-економічною діяльністю, управлінням документообігом).

Управлінню розвитком вищого навчального закладу сприятиме залучення всіх учасників освітньої та управлінської діяльності до «відкритих

комунікацій» (обміну інформацією всіх типів між усіма структурними одиницями організації – як функціональними відділами, так і рівнями ієрархії); побудова «відкритого менеджменту» (забезпечення доступу до таких даних, як бюджет, витрати відділів, показники результатів, щоб співробітники мали можливість ідентифікувати потреби і розв'язувати проблеми, орієнтуватися у тому, що відбувається навколо, розуміти діяльність у цілому, а також усвідомлювати своє місце). Такий підхід дозволить формувати спрямовану самоорганізацію науково-педагогічного та студентського колективу вищого навчального закладу для досягнення спільних цілей розвитку.

УДК 004.91: 378.1

*Касаткін Д. Ю.,
Касаткіна О. М.,
Україна, м. Київ*

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ВНЗ ТА РОЗРОБКА ІНФОРМАЦІЙНОЇ СХЕМИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

У сучасних умовах розвитку ринку освітніх послуг у сфері вищої освіти, особливу важливість для освітнього закладу має підвищення ефективності управління ВНЗ. Великим потенціалом у цій галузі має застосування інформаційних технологій в управлінні ВНЗ, що в подальшому може послужити основною конкурентною перевагою.

До побудови моделей управління ВНЗ існують різні підходи, наприклад, став вже класичним підхід М. Вебера, який вивчав схему діяльності ВНЗ з позиції бюрократичної організації, Т. Веблен розглядає ВНЗ як капіталістичну організацію, Т. Парсонса, розглядає ВНЗ з позиції соціальної системи. У працях А.О. Грудзинського, С.В. Дьоміна та В.В. Власова аналізуються питання моделювання управління вищим навчальним закладом.

Крюков В.В. та Шахгельдян К.И. підкреслюють, що конкурентоспроможна схема управління ВНЗ повинна ґрунтуватися на принципах стратегічного управління, менеджменту якості, бюджетування та інформаційної інтеграції процесів. Спираючись на праці Барішнікова Ю. М., під моделлю управління ВНЗ будемо розуміти теоретично побудовану цілісну сукупність уявлень про те, як виглядає і як повинна виглядати система управління, як вона впливає і як повинна впливати на об'єкт управління, як адаптується і як повинна адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, щоб керована організація могла досягати поставлених цілей, стійко розвиватися і забезпечувати свою життєздатність.

Використовуючи принципи функціонального підходу до побудови моделі управління ВНЗ, можна із заданим ступенем масштабування виз-